

COVID-19 ja teiste ülemiste hingamisteede nakkushaiguste ülevaade (seisuga 20.01.2025)

Lühikokkuvõte ja prognoos

COVID-19

- COVID-19 haigestumine on langustrendis. Nakatumiste arv vähenes eelmise nädalaga võrreldes 22,6%.
- Haigestumus vähenes enamikes vanuserühmades, välja arvatud nooremas vanuserühmas (0–19 aastat), kus täheldati 35% kasvu.
- Kõrgeim haigestumus registreeriti Järvamaal, Põlvamaal ja Ida-Virumaal, kuid olulisi erinevusi ülejäänud maakondades ei täheldatud.
- Enamik haiglaravil viibinud patsiente (88,5%) olid üle 60-aastased, mis näitab, et vanemaelised on jätkuvalt kõige haavatavamad COVID-19 raske kulu ja tüsistuste suhtes. Kõik surmajuhud olid seotud vaktsineerimata patsientidega, mis rõhutab vaktsineerimise tähtsust.
- Uus viirusvariant (XEC) ei põhjusta seni rasket kulgu.
- Tervishoiusüsteemile ülekoormuse ohtu COVID-19 tõttu ei ole.

Ülemiste hingamisteede nakkused:

- Haigestumus ülemiste hingamisteede viirusnakkustesse on stabiilne ega näita olulisi muutusi võrreldes eelmise nädalaga.
- Peamised haigustekitajad on gripiviirused ja rinoviirused (20% mõlemad), samuti on esindatud hMPV (10%).
- Selgelt domineerivat viirust hetkel ei ole, mis viitab viiruste mitmekesisele levikule.
- RSV ja hMPV aktiivsus on madal.

Gripp

- Grippi haigestumine on tõusutrendis ja kasvab 45% nädalas, kuid ei ole veel jõudnud kõrgehooajani. Grippi haigestumus levib kõikides vanuserühmades ja maakondades, kuid kõrgem on see Jõgevamaal ja Harjumaal.
- Gripi hooaja algusest on hospitaliseerimiste arv märkimisväärselt tõusnud (41% nädalas), viidates raskematele haigusjuhtudele. Surmajuhtumid on registreeritud eakate seas (70+), mis kinnitab kõrget tüsistuste riski selles vanuserühmas.
- Hospitaliseeritute seas moodustasid vaktsineeritud väikese osa (5,6%), kuid vähemalt üks surmajuhtum oli vaktsineeritute seas (üle 85-aastane inimene, hospitaliseeritud kaasuvate haiguste tõttu).

Mycoplasma pneumoniae

- Haigestumise kasv jätkub ka sellel aastal. Alates 1.01.2025 a tuvastati 539 *Mycoplasma pneumoniae* seotud juhtu.
- Kõige rohkem haigestuvad koolilapsed vanuses 7-14a, moodustades 23,9% kõikidest tuvastatud juhtumitest ning täiskasvanud vanuses 30-39 (17,3%)

Prognoos ja soovitused:

- COVID-19 haigestumus püsib stabiilsena, olulist langust ei ole oodata. Viirus levib edasi lainetena, ilma oluliste tõusude või langusteta.

- Haigestumus grippi ja ülemiste hingamisteede nakkustesse on jätkuvalt tõusuteel. Järgmistel nädalatel on oodata gripiviiruse leviku intensiivistumist ning haigestunute ja hospitaliseeritute arvu suurenemist.
- Gripiviiruste ja teiste respiratoorsete nakkuste üheaegne levik võib suurendada koormust tervishoiusüsteemile. Tervishoiuteenuse osutajad võiksid arvestada, et järgmiste nädalate jooksul on oodata hospitaliseerimiste kasvu.
- Haigestumuse ja hospitaliseerimiste kasv viitab vajadusele jätkata ennetusmeetmetega, sealhulgas vaksineerimise ja avalike teavituskampaaniatega.
- Jätkata kommunikatsiooniga, et motiveerida inimesi viiruste leviku perioodil ennetusmeetmeid rakendama.
- Juhime tähelepanu, et hiline arsti poole pöördumine, eriti vanemaealiste patsientide puhul, ning laboratoorse diagnostika vähene kasutamine haiglaeelses etapis toob kaasa olukorra, kus gripi diagnoositakse sageli alles haiglates, kuhu patsiendid on hospitaliseeritud haiguse raske kulu tõttu.

ECDC riskihinnang

- Liikmesriigid peaksid olema valmis gripi ja RSV aktiivsuse jätkuvaks suurenemiseks lähinädalatel ning kaaluma nakkuste ennetamise ja tõrje meetmeid, et vähendada nakkuste levikut tervishoiuasutustes ning hoolekandeesutustes. Samuti tuleks kaaluda esmatasandi ja teisese tervishoiusüsteemi suutlikkuse suurendamist.
- Gripi ja COVID-19 viirusevastase ravi varajane kasutamine aitab ennetada raske haiguse progresseerumist haavatavates rühmades.
- Praegu ELis/EMPs kasutamiseks lubatud SARS-CoV-2 monoklonaalsed antikehad ei ole tõhusad F456L mutatsiooniga variantide vastu, mida esineb laialdaselt ringlevates XEC, KP.3 ja BA.2.86 liinides. Siiski eeldatakse, et olemasolevad viirusevastased ravimeetodid jäävad tõhusaks.
- Gripi ringluse praeguse taseme juures on veel vara ennustada, kuidas ringlevate gripitüüpide ja alatüüpide levik edaspidi areneb ning millised tüved talvel domineerima hakkavad.
- Praegused vaktsiinitüved sobivad hästi ringlevate A(H1N1)pdm09 ja 2 B/Victoria alamvariantidega, kuid on vähem tõhusad mõnede uuemate A(H3N2) alamvariantide vastu.

Detailne ülevaade

COVID-19

Haigestumus ja trendid

3. nädala jooksul lisandus 527 haigusjuhtu (100 laboratoorselt kinnitatud ja 427 epidemioloogilise-kliinilise seose alusel diagnoositud). Eelmise nädalaga võrreldes vähenes haigusjuhtude arv 22,6% võrra.

Kõigist haigestunutest 19,0%-l kinnitati diagnoos laboratoorselt (PCR, antigeeni kiirtest tervishoiutöötajate juures).

Seisuga 20.01.2025 on viimase 14 päeva haigestumus 100 000 el. kohta 90,8, kusjuures laboratoorselt kinnitatud diagnooside põhjal on see näitaja 18,4.

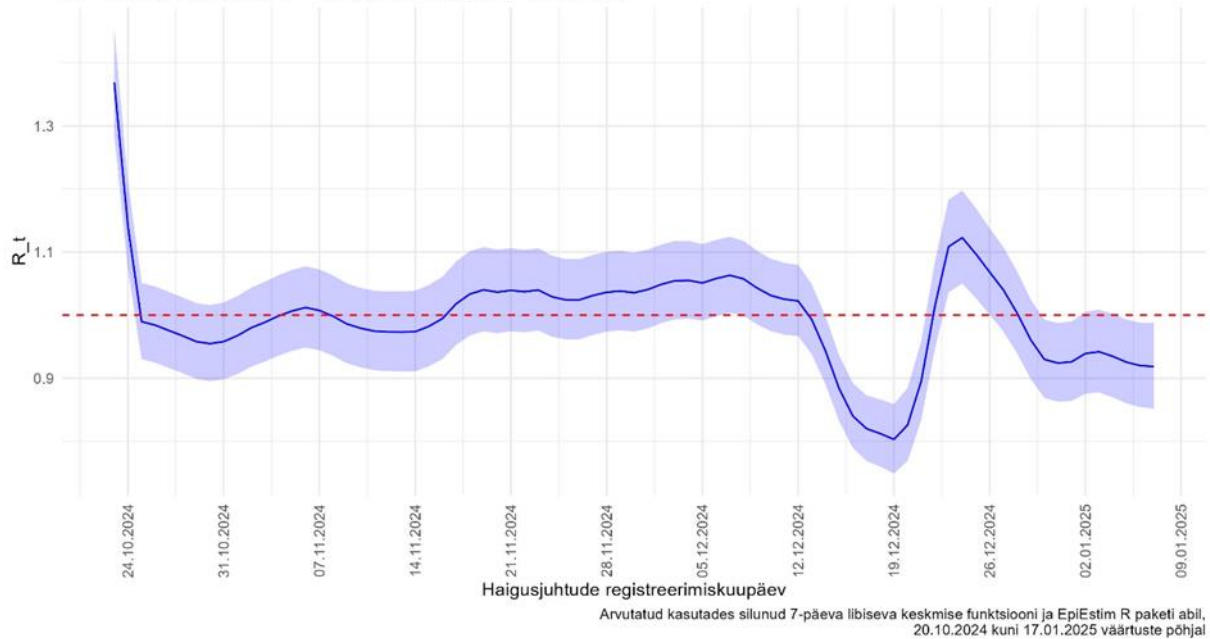
3. nädalal tehti 1 941 testi. Positiivsete testide osakaal moodustas 5,2% (2. nädalal – 6,4%).¹

Nakatumiskordaja Rt²

Haigestumuse tõus on peatunud ja haigestumine on langustrendis.

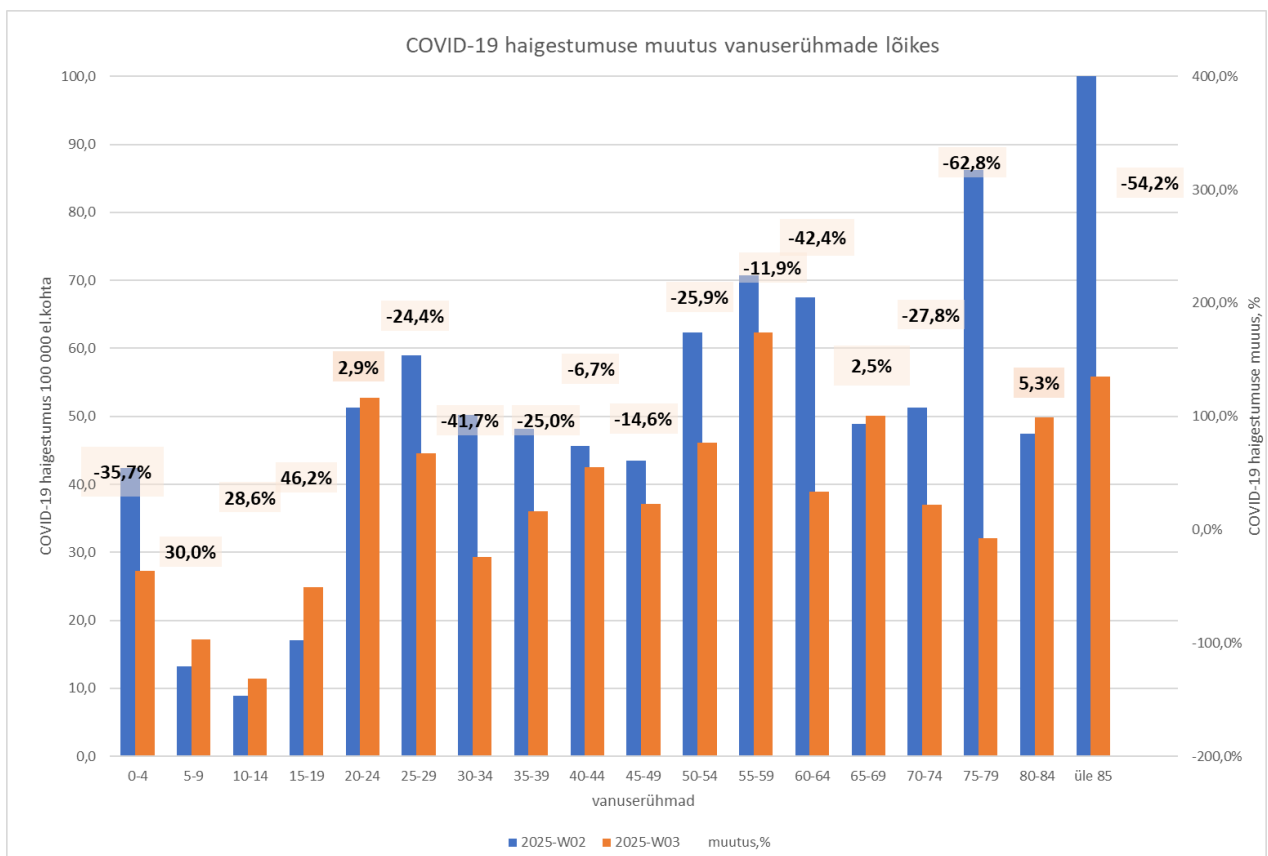
Ajast sõltuv efektiivne reproduktsiooninumber seisuga 20.01.2025:

$R_t = 0.92$ (95% CI: 0.85 – 0.99) (7-päeva libisev keskmine)

Haigete vanuseline jaotus¹

3. nädalal vähenes haigestumuse enamikes vanuserühmades, välja arvatud 0–4, 5–14 ja 15–19-aastat. Nende vanuserühmades haigestumus kasvas keskmiselt 35% võrra. Vanuserühmades 40–44, 65–69a ja 80–84aastat püsis haigestumus stabiilsena.

Koostaja: Nakkushaiguste epidemioloogia osakond

Haigestumus maakonniti

Eesti keskmine haigestumus oli 38,3. Eesti keskmisest kõrgem oli haigestumus Järvamaal (89,7), Põlvamaal (67,0) ja Ida-Virumaal (55,2). Muudes maakondades suuri erinevusi haigestumuses ei ole täheldatud.

Hospitaliseerimine^{3,1}

Haiglata andmetel hospitaliseeriti 3. nädalal kokku 49 patsienti, kellel oli COVID-19 kas põhi- või kaasuv haigus. Neist 26 patsienti (53,1%) hospitaliseeriti raske kuluga COVID-19 tõttu. 23 patsienti ehk 88,5% olid üle 60-aastased.

COVID-19 hospitaalinfektsiooni tõttu viibis haiglaravil 15 inimest.

Raske COVID-19 tõttu suri üks üle 60-aastane inimene.

Tervise Arengu Instituudi [surmapõhjuste registri poolt valideeritud ning avaldatud andmete](#) järgi suri COVID-19 tõttu 2024 a. algusest kuni detsembrini kokku 113 inimest. Võrdluseks, 2023 a. suri COVID-19 tõttu 310 inimest, 2022 a. – 903 inimest. (viimati uuendatud 08.01.2025).

Hoolekandeesutused²

Andmeid COVID-19 kollete kohta hoolekandeesutustes Terviseametile 3. nädalal ei esitatud.

Reoveeseire²

Reoveeseire andmed laekuvad järgmisel nädalal.

Sekveneerimine

Kõik sekveneeritud proovid kuuluvad Omikron- tüve varaiantidele : KP.3 (55,5%) XEC (38,9%) ja B.2.86 (5,5%) variantidele. Uus variant XEC on kiire levikuga, kuid ei ole seni näidanud seost suurema nakkuse raskusastmega ega vaktsiini tõhususe olulise vähenemisega ning olemasolevad vaktsiinid toimivad ka selle variandi vastu.

Vaktsineerimine

Immunoprofülakтика ekspertkomisjon soovitas 2024. aasta sügisel COVID-19 vastu vaktsineerimist järgmistele riskirühmadele: üle 60-aastased inimesed, lapseootel naised ning teatud kaasuvate haiguste tõttu riskirühmade kuuluvad lapsed ning täiskasvanud.

Seisuga 20.01.2025 vaktsineeriti 35 569 riskirühma kuuluvat inimest, neist vanuses 60 ja vanemad oli 30 594 inimest. Vaktsineerimisega hõlmatus riskirühmades moodustab ligikaudu 10%.

Alates augustist 2024 (COVID-19 vaktsineerimise 2024/25 kampaania alustamisest) on COVID-19 tõttu haiglaravile sattunud 119 inimest, millest 110 ehk 93% kuulus üle 60-aastaste hulka. Neist 4 inimest oli COVID-19 vastu vaktsineeritud. COVID-19 põhihaiguse tõttu surnutest ei olnud keegi vaktsineeritud.

Ülemiste hingamisteede ägedad nakkused

Seisuga 20.01.2025 pöördus ülemiste hingamisteede viirusnakkuste tõttu arstide poole 2716 inimest, kellest 37,2% olid kuni 14-aastased lapsed. Keskmine haigestumus 100 000 elaniku kohta oli 197,6. Suuri erinevusi haigestumuses maakondade lõikes ei ole.

Ülemiste hingamisteede nakkustesse haigestumus püsis eelmise nädalaga võrreldes stabiilsena. Sentinel-seire andmed

Peamisteks tekitajateks olid gripiviirused ning rinoviirused, moodustades võrdselt 20% kõikidest positiivsetest proovidest. hMPV osakaal moodustas 10% kõikidest positiivsetest proovidest.²

Selgelt domineerivat viirust hetkel ei ole.

Gripp

Haigestumus ja trendid

Grippi haigestunute arv kasvas eelmise nädalaga võrreldes 45 protsenti. Gripiviirus levib kõikides vanusrühmades ja maakondades.

Eesti keskmine gripipi haigestumus oli 27,1/100 000 elaniku kohta. Kõrgem haigestumus registreeriti Jõgevamaal (58,4) ning Harjumaal (38,1). Muudes maakondades suuri erinevusi ei täheldatud.

Grippi haigestumine ei ole jõudnud veel kõrgehooajani, haigestumine on endiselt tõusutrendis. Gripi haigestumuse intensiivsust hinnatakse juba keskmiseks ning levikut laialdaseks.

Üheks kulgu mõjutavaks teguriks oli gripipi haigestumuse intensiivse kasvuperioodi kokkulangevus jõulupühade ning koolivaheajaga. Koolivaheaeg kui loomulik isolatsioon aitab suure tõenäolisusega muuta haigestumuse kõverat laugemaks – st järsk haigestumuse kasv jäi ära, sama hulk haigestunuid lisandub pikema aja perioodi jooksul.

Etioloogiline struktuur

3. nädalal kokku registreeriti 372 gripipi haigestunut. Laboratoorselt kinnitati 148 gripiviirust, neist 117 A gripiviirust ning 31 B-gripiviirust.

Täpsemalt määratleti 10 A-gripiviirust, millest seitse A(H1N1)pdm09 tüve ning kolm B-gripiviirust Victoria tüve.

Hospitaliseerimine

Tervise infosüsteemi andmetel hooaja algusest hospitaliseeriti gripiga kokku 179 inimest. Andmeid gripist tingitud hospitaliseerimiste kohta uuendatakse ja täpsustatakse Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse poolt kolme nädala jooksul.

Uuendatud andmete põhjal kasvas hospitaliseeritud patsientide arv võrreldes eelmise nädalaga 41%, haiglaravi vajas 95 patsienti. Hospitaliseeritute seas oli ligikaudu 50% vanuses 65 aastat ja vanemad. Vaktsineeritud patsientide osakaal oli 5,6% (10 inimest).

Gripihooaja algusest registreeriti 7 surmajuhtumit, neist 4 olid raske gripi tõttu (kõik üle 70-aastased).

3. nädalal suri gripi tõttu 2 inimest (mõlemad üle 70-aastased).

Üks surmaga lõppenud hospitaliseerimise juhtum oli vaktsineeritud (üle 85-aastane inimene, hospitaliseeritud kaasuvate haiguste tõttu).

Vaktsineerimine

21.01.2025a. seisuga vaktsineeriti gripi vastu 164149 inimest. Neist 74 002 inimest vanuses üle 65a. Vaktsineerimisega hõlmatud oli kogu elanikkonnas 11,9% (eelmine hooaeg - 12,6%), eakate seas - 26,1% (eelmine hooaeg - 29%).

RS-viirusega seotud nakkused

TEHIK andmetel 3. nädalal tuvastati viis RS-viiruse juhtumit. Keegi ei vajanud hospitaliseerimist.

Koostaja: Nakkushaiguste epidemioloogia osakond

Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) hinnangul on RS-viiruse levik EL/EMP riikides üldiselt madal⁴ ja madalam kui viimase kolme hooaja jooksul. Samas soovitatakse riikidel olla valmis võimalikuks RSV leviku kasvuks.

Inimese metapneumoviirus (hMPV)

ECDC (Euroopa Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskus) leiab, et praeguse teabe põhjal peegeldab epidemioloogiline olukord Hiinas tavaliste hingamisteede patogeenide põhjustatud hingamisteede infektsioonide hooajalist sagenemist ning ei kujuta EL/EMP jaoks erilist muret.

Terviseamet uurib ja jälgib inimese metapneumoviiruse levikut ja olukorda iganädalaselt ülemiste hingamisteede ägedate respiratoorsete nakkuste valimipõhise uuringu (sentinelseire) kaudu.

Sentinelseire andmetel moodustas hMPV 10% kõikidest positiivsest proovidest.

Alates 1.01.2025 on laboratoorselt tuvastatud 16 hMPV juhtumit, neist viis last vanuses 0-3 aastat ning kolm üle 65-aastast inimest.

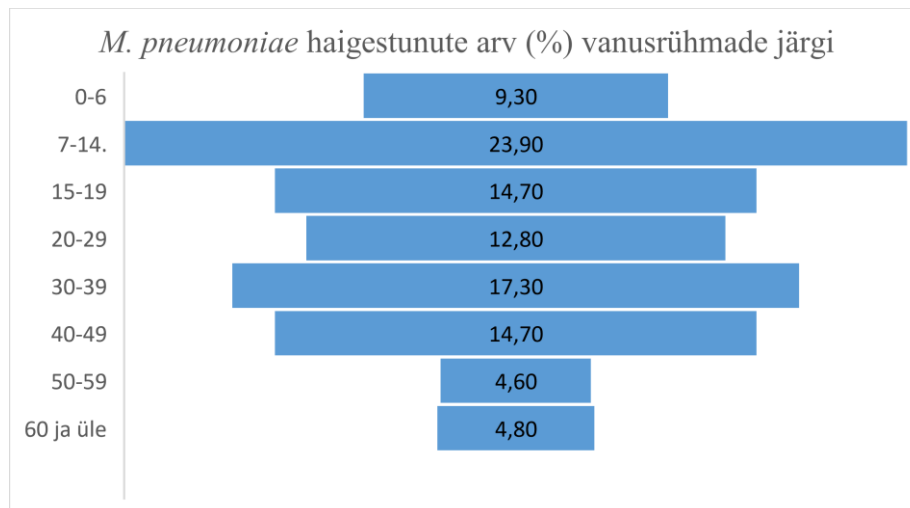
3.nädalal tuvastati 7 juhtumit.

Mycoplasma pneumoniae

Mycoplasma pneumoniae leidude arv kasvas 2024 a 2,7 korda võrreldes 2023a.

Haigestumise kasv jätkub ka sellel aastal. Alates 1.01.2025 a tuvastati 539 *Mycoplasma pneumoniae* seotud juhtu.

Kõige rohkem haigestuvad koolilapsed vanuses 7-14a, moodustades 23,9% kõikidest tuvastatud juhtumitest ning täiskasvanud vanuses 30-39 (17,3%)

Allikas:

¹ TEHIK/TIS

² Terviseamet

³ Haiglate poolt edastatud andmed

⁴ [European Respiratory Virus Surveillance Summary](#)